

Titel: VIII.

Citation: "VIII.", i *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968.*
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-g02-shoot-d1e80637/facsimile.pdf> (tilgået 30. juli 2024)

Anvendt udgave: Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

veret de ene eller med frembrænde, og de aandelige vedkom til forfatte og forfatte. Kommer nu her til, at af de Uværdere, der aarlig fremme ind i Amerika og besidde det nye Stater, den Herre Deel findes blot ved Begjærlighed efter timelig Forbedel, og en Deel ved den medbringer Udvalgte, som ikke have fundet Nuan her i Europa, men ere færdige i Konflikten med de heroverende gamle Stater, som finder jeg det en meget rimelig Beskrivelse af, at Valgretten i Amerika ofte benyttes mindre betydeligt, og jeg tror, at det samme omtrent vilde være Resultatet, hvad enten den var almindelig eller ikke. Man kan altsaa vistnok fra Amerika hente et Argument for Lovsammehedens Gyldelse og Konsekvens, det det netop i en saa ny Stat, der har saa flere Ulemper at kæmpe imod, bør beholde ferret; men jeg tror ikke, at man derfor kan hente noget Bevis for, at den almindelige Valgret er fordelagtig. Det forekommer mig da ogsaa temmelig naturligt, at det der efter kan hende, at Medlemmer af Repræsentantkorpset ikke kunne stræbe rigtigt, — hvilket foretræk er meget mindre vigtigt, end at de kunne tænke fornuftigt, — og endnu mindre forunderligt er det, om der af og til opstaaer Konflikter mellem dem, som før til Uværdel. Forfaaend disse indledende afgjorte ved Eftervaaden, som den arde Rigsdagsmand har hentydet til, kan man ikke sige, at disse Uværdel er demerstrativ, det er snarere et arisforstraff (Cetter). Paa den anden Side har den arde Rigsdagsmand benegtet Noget, som jeg anser for en ligesaa god Kendsgjerning, som den her omhandlede. Han har benegtet, at en høj Valg-Grens sagsteds har fremkaldt Døds og Anger paa Formaaen. Jeg vil saare herpaa med et Spørgsmaal. Jeg vil spørge om, hvor og under hvilken Valgret, at de bedstede embedsmyndigheder kommunalt og lokalitets Forretter ere opstaaede, forplantede og tilsluttet ved til en Samfundets fremværende Styrelse? Kan man dertil svare mig, at dette er færd i Frankrig og under en Valgret, som begrænsede Valgretten ved en Græns af 200 Francs eller 70 Mark i aarlig Skat (Her! Her!). Jeg vil dernæst spørge den arde Rigsdagsmand: hvilken Indvirkning den almindelige Valgrets Indførelse i det franske Samfund foretog sig paa de her og paa disse sidste Karbonne, paa deres Ansættelse og Udværelse i Publikum? Den arde Rigsdagsmand vil da sikkert have bemærket, at disse Karbonnes Tilhængere vistnok have faaet deres Hovedsætning ind i den franske Nationalforsamling; men det er saa langt fra, at dette har været en Uværd, eller, at det har ført til disse Karbonnes forfattede Sider; det har tværtimod ført til deres Nederlag. (Her! Her!) I det derved er de blivne undergivne den offentlige Diskussions Sjæle; (Her!) Frankrigs ypperste Statsmand have derved faaet Lighed til at betyde og gjendrive dem. Men det er før længe sig omkring i Mærket igjennem Smaaablad og Smaaaviser, naadte de Dag for Dag flere Forretter; nu haare deres Tilhængere samfattede og overbevædte daglig med Spot og Foragt. Den hele Græns har vel ikke affødt disse Forretter, thi de ere vistnok opstaaede af flere samvirkende Karinger og dybere liggende Sider, men den har dog ved Siden af sig ladet disse forværende Karbonne opvære til en forlig Mægt; den almindelige Stemmeret vedmod har haft den. (Her! Her!) Jeg tror derfor, at der ikke er mindre Grund til at søgte før, at den almindelige Stemmeret hos os skulde have den mestværdige Virkning af, hvad den synes at have haft i Frankrig, at den her, hvor vi kun hende disse Karbonne af Raan, skulde fremfælde dem, og at den skulde føre til, hvad der er faldet „en almindelig Almindelig under legale Former.“ Jeg maa her bemærke, at dette Udtryk ofte er blevet brugt af de Venstretede, naar der færd Indgærd i deres Venstret, og om Forankalningerne, som faaet den forsværgede Samtid som Eftervevden har fremstillet som gode og gavnlige, som retfærdige og billige. (Her!) Jeg vil erindre om, at da Frederik den Otte i Aarene 80 og 90 indførte de Vandreformere, som nu med Rette anføres som den franske Herre i hand Krone, da raadte de jødelige Dødsretter helt paa Almindelig under legale Former.“ (Her!) Og det er saa langt fra, at jeg tror det var i Gaar, at jeg læste i et meget udbredt Blad, der fandt at haare i Forbindelse med indførelsen af den betydelige Indværdningsminister, nemlig Medlemmet af en Commission, som skal give Betænkning over nogle Reformere i Raadforvaltningerne, at jeg læste en Skildring, siger jeg, der utværdigt betegnede denne

Forankalning som Overgangen til en „Almindelig under legale Former“ (Her! Her!). Jeg tvivler derfor aldeles ikke om, at den almindelige Valgret hos os vil medføre Resultater, det til en vist Tid og fra vist Eder vilde belagget med dette Raan; men hvad jeg her tvivler om, det er, at de ville føre denne Dom og at Efterfølgende vil forberede den.

Den arde Rigsdagsmand for Ringkjøbing Amt Det Distrikt (Her!) har ogsaa, om ikke med Ord, saa dog med en talende Udtryk erindret mig som Gjenstand for, at den almindelige Valgret skulde være ubetalt ferlig. Jeg tror ikke, den arde Rigsdagsmand har Ret til at benytte mine tidligere Betragtninger paa denne Raan. Alle frie Former og Systemer medføre deres Forer og Misbrug, og det kommer fornemmelig an paa at finde, hvor Fortinene ere stærk og de efter at vælge de gode og gavnlige Sider. Jeg tror, at jeg tidligere med saa stor Styrelse har udtalt mig om den almindelige Valgrets gode og gavnlige Sider, at jeg mindst kunde vente at blive erindret som Gjenstand for denne Forlig. Den samme arde Rigsdagsmand har brugt en anden Betragtning, som foranlediger mig til endnu en Bemærkning. Han har sagt, at Valgloven af 7de Juli ferlige har ikke er bindende for Rigsdagsforvaltningen; forfaaend har han vistnok Ret dertil, at den umuligen kan minge en bestemt afslægtende Overveelse, især naar denne ikke har haft Lighed til at udtale sig tidligere; men jeg kan ikke negte, at det for mig ligger et moralsk Baand i denne Anordning. Jeg vil nemlig erindre om, at Regeringen ikke udtalte Valgloven af 7de Juli blot efter sin egen Raadslagning, men at den foreslog den for Standerne for at foreslå sig om Rationens Samtykke. (Her!) Naar nu Eder, efterat Standerens Beslut er indbragt, er udfommen, naar Regeringen paa sin Side have anset, at Balle vilde hente sig tilfredsstillende ved en fastsat Græns, og Balle man paa sin Side anset at have et Besked om en fastsat. Det forekommer mig derfor virkelig i denne Valgret at ligge et Baand, om ikke, som sagt, med Henpaa paa en bestemt afslægtende Overveelse, saa dog naar et blot indværdigt Sjæns kunde være tilbøjelig til at forandre eller rette paa Resultatet.

Hvad den samme arde Rigsdagsmand har anført om Græns og Lovsammehedens Tilsligende den arde Rigsdagsmand for Græns og den sidste Taler, forekommer mig ikke at indeholde meget Nyt eller Noget, der egentlig kan styrke det af dem foreslagte Gæstfærdigheds; og da jeg vedtænke ikke tror, at dette Spørgsmaal interessere Regeringen i nærværende Tid, skal jeg derfor ikke videre indlade mig derpaa. Forfaaend indledte den arde Rigsdagsmand for Ringkjøbing Amt har paaberaadt sig den norske Constitution som det Mærke, vi hellere maatte efterligne, kan jeg meget godt forstaa mig, at han, som igjennem et langt og hæderligt politisk Liv nærmest har hørt denne Forfatning til Dødsmaal, nu i nærværende Tid vilde er tilbøjelig til at opgive den Tænk, at den System er at foretrække. Mere har det været mig, at Rigsdagsmanden for Græns (Kæber), der, saavidt jeg ved, er Normand af Høbet, og vil med den første Dyrkraftighed har fulgt den norske Statsforfatnings Udvikling, at han har faaet anføre den norske Forfatning som den, der skulde Skibstaderne deres Interesser. Det er det sandt, at den norske Constitution giver Skibstaderne en Ledelse af den hele Repræsentation; men det er ligesaa vist, at denne stærke Repræsentation ikke har formaet at bestemme Skibstaderne Interesser. Noget hele Statsforvaltningen, der har taget Hovedsættet dertil fra Grundlovskommissionen og lagt dem paa Hand og Kæring, er Bevis nok for, at selv en saa stærk Repræsentation, som ikke engang nærværende Ministerraadet bringer i Forlag, ikke har faaet bestemt Skibstaderne Interesser, som at, forfaaend man fra den norske Forfatning vil hente noget Argument med Henpaa til Skibstaderne skulde Repræsentation, synes jeg, man snarere derfor kan faa det derved, end derfor.

Bemærkning: Jeg ønskede først at give et Par Spørgsmaal til den arde Forlagskriver. Forlagskriveren foreslaar 4 Medlemmer af Skibstaden; men vi haare, forfaaend jeg har forstaaet, i Begreb med at indføre Repræsentation, og enhver Religion forvalter altsaa sin Skibstaden. Nu vilde jeg spørge den arde Forlagskriver, om han mener, at disse 4 Medlemmer skulde sammensættes af de forskellige Skibstader, som komme til at være ligeberettigede